Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X. — Олифантъ, Па. Четверъ 23-го Сѣчня 1902. — Число 4.

Переглядъ тыждневый.

Біль, предложеный оногдѣ въ конґресѣ въ справѣ недопущеня анархістовъ до Сполученыхъ Державъ и загального обмеженя еміґраціи, стрѣтивъ по всѣмъ краю безлѣчь ворогôвъ. Свѣдомй горожане свобôдной державы понимають, що американьскй политикеры и верховоды дуже радо пустили бы до Спол. Державъ, темныхъ Малаѣвъ, міліоны Хинцѣвъ, але сôлью въ оцѣ суть для нихъ интеліґентнй еміґранты, славнй аґітаторы и политичнй выгнанцѣ, котрй хотять найти пріють на земленцѣ Вашинґтона. Такй можуть бути любимцями ширшихъ кругôвъ населеня, можуть причиняти ся до ихъ умыслового пôддвигненя, прискорювати просвѣтну роботу, стати ся ворогами истнуючихъ порядкôвъ и пр. и пр. Тымъ то ам. верховодяча кліка рада-бъ не допустити ихъ до Сп. Державъ, або ухвалити вôдповѣдный законъ противъ анархістôвъ, щобы опôсля примѣрити его до всѣхъ ненаручныхъ собѣ людей. Прямо — средство деспотôвъ! Та на щасте ту ще не е деспотична держава, бо по краю залунали голосы невдоволеня, вôдозвали ся выборцѣ и панове конґресмены задумали ся надъ своимъ більомъ. Найбôльше крику наробила „Протекційна ліґа іміґраційна“, що взяла собѣ за задачу поучити загалъ, въ якôй цѣли теперѣшный конґресъ загадуе обмежити еміґрацію до Сп. Державъ. Майже всѣ поступовй часописи помѣщають еѣ вôдозвы и поученя, а по всѣхъ усюдахъ роскидае она сотки тысячь примѣрникôвъ такого самого змѣсту. Ось деякй важнѣйшй уступы зъ найновѣйшого аґітаційного обѣжника сеи ліґи:

„Интеліґентный еміґрантъ зъ высоко-культурныхъ краѣвъ Европы не е ту пожаданый, наслѣдкомъ чого напхало ся до насъ 8 міліонôвъ малаѣвъ и муринôвъ. Америка перестае бути пріютомъ для выгнаньцѣвъ, для угнетаныхъ и переслѣдуваныхъ; она не мае взглядôвъ для людскихъ правъ загальнои рôвности. Єѣ конґресъ не лишь не мае нѣ одного слова симпатіи для хоробрыхъ Бурôвъ, котрй зъ такимъ пожертвованемъ борють ся за свободу, але бажае вôдтрутити вôдъ насъ найлѣпшй силы, найкрасшихъ сынôвъ многихъ народôвъ. Де-жь подѣли ся нашй Вашинґтоны, Франклины, Джеферсоны, Джексоны и прочй великй патріоты? О, якъ-же скоро забули о нихъ! „Нашй еміґраційнй права не суть достаточнй.“ Такъ схарактеризувавъ президентъ Рузвельтъ истнуючй еміґраційнй законы, и сейчасъ найшли ся прислужники, сенаторы — Боровъ, Ладжъ и Скатъ, котрй предложили вôдповѣднй внесеня. Пропонуе ся ту, щобы не допустити до Сп. Державъ всѣхъ неписьменныхъ еміґрантôвъ поверхъ 15 лѣтъ, ну, и всѣхъ анархістôвъ. Але теперь питане, якимъ чудомъ може дôзнати ся слѣдчій урядъ о переконаню чоловѣка? И якъ разъ въ тôмъ мѣсци выходить вся правда на верхъ. Еміґраційнй урядники можуть кождого образованого еміґранта зробити анархістомъ и завернути або арештувати. Чи се людяно? А загально звѣстно, що по періодѣ найчисленнѣйшои еміґрации надôйшовъ часъ найбôльшого добробыту въ Сп. Державахъ.“ Друга важна справа, якою займае ся конґресъ, себто справа Истмійского каналу, йде скоро напередъ. Пôдчасъ оногдѣшныхъ дебатъ, показало ся, що о много бôльше конґресменôвъ е за закупномъ Панамского каналу, якъ собѣ деякй гадали. Каналова комісія мабудь ще сего тыждня предложить свое справоздане президентови, поручьючи закупно Панамского каналу, а той безпроволочно передасть его конґресови.

Приперти зô всѣхъ бокôвъ филипиньскй ворохобники складають оруже и громадно пôддають ся Американцямъ. За послѣдный мѣсяць пôддало ся ихъ поверхъ 3000. Можливо, що незабавки такъ пôддадуть ся всѣ Филипинцѣ, бо безъ поживы и муніціи, безъ пôдмоги и надѣѣ тяжко бороти ся. Однакъ, чи Американцѣ будуть мати зъ нихъ потѣху, се великій знакъ запитаня.

Канадійске правительство оголосило дня 15. с. м. що пôсля найновѣйшои переписи населене Канады числить 5,369.666. Въ 1891 р. числила Канада 4,833.239 жителѣвъ. Якъ бачимо — приростъ не дуже великій: за 10 лѣтъ прибуло всего на всего 636.427 душъ. Супротивъ численнои іміґрациі е се оденъ доказъ більше, що сиберійске подсоне Канады не сприяе природному множеню ся людей. Наколи-бъ за послѣдныхъ 10 лѣтъ не прійшло тамъ сотки тысячь чужинцѣвъ, такъ безъ сумнѣву населене Канады було бъ значно зменшило ся.

Зъ Коломбіи доносять о страшнôй похибцѣ. Два вôдряды правительственныхъ войскъ, котрй пустили ся на здогôнъ за ворохобниками, стрѣтили ся близь мѣсточка Ріо Гаша и майже двѣ годины стреляли до себе, гадаючи, що мають передъ собою ворогôвъ. Заки стямили ся, полягло або було раненыхъ 24 вояковъ. Взагалѣ всѣ вѣсти, яки надходять зъ полуднев и Америки, невеселй. Всюда пануе невдоволене и безпорядки, всюда интриґи, ворохобня и борба. Позавчера рознесли те леґрамы чутку, що такожь въ маленькôй републицѣ Параґвай выбухла революція. Революціонерамъ мало навѣть удати ся розбити правительственну армію, а президента Асевеля увязнити.

Мабуть нѣгде въ свѣтѣ соціялізмъ не може похвалити ся такими успѣхами, якъ въ Италіи. Гнетъ и вѣкова неволя здѣлали Италійцѣвъ нуждарями, а нужда вôдчинила имъ очи, научила розуму и пôпхнула въ обôймы соціялізму. Нынѣ бôльша частина убогого населеня Италіи, весь пролетаръ, се явнй або тайнй соціялісты, приклонники соціялізму або кандидаты на соціялістôвъ. Въ наслѣдокъ сего всѣ беруть ся за руки; ростуть робôтничй товариства, наче грибы по дощу; взмагае ся солідарнôсть; нуждарѣ познають свою силу, а сила „адова“ нѣякъ не може имъ поборити. Що такъ дѣйсно е, свѣдчить о тôмъ велика орґанізація рôльныхъ робôтникôвъ т. зв. „Ххонскй союзы.“ Недавно вôдбувъ ся въ Больонии съѣздъ еѣ представителѣвъ зъ цѣлои Италіи, на котрôмъ показало ся, що орґанізація дуже скоро росте, бо числить доси 704 філіяльныхъ союзôвъ зъ 144 178 членами. И подумати, що се лише орґанізація одной катеґоріи робôтникôвъ, а що жь сказати о прочихъ?

Війна въ пол. Африцѣ притихае. Вôдъ 10. до 21. с. м. зведено лише двѣ малй битвы: пôдъ Опервахтъ, въ котрôй погибъ бурскій комендантъ Оперманъ и коло Бранкгорстспруитъ, де було забитыхъ або раненыхъ поверхъ пôвъ сотнѣ Анґлійцѣвъ. Сю тишу на поли битвы объяснюють собѣ тымъ, що Буры стягають ся до купы, обчисляють свои силы и вôдпочивають, щобы подôбно якъ на Рôздво, дати ся Анґлійцямъ въ знаки въ день коронаціи анґл. короля Еварда. Такъ рапортувавъ и лордъ Кіченеръ. Та въ добре поинформованыхъ кругахъ Лондина и Гаґи, твердять, що такъ Бурамъ, якъ и Анґлійцямъ вже проѣла ся вôйна и они навязують на ново мировй переговоры. Въ тôй цѣли вже кôлька разôвъ вôдбували ся сего тыждня тайнй засѣданя бурского комітету въ Гадзѣ, а президентъ голендерскихъ міністрôвъ ѣздивъ дня 14. с. м. до Лондону. Обѣ воюючй стороны роблять собѣ значнй уступства: Анґлійцѣ не будуть бôльше жадати здачѣ Бурôвъ на ихъ ласку и неласку, а Буры за те вôдступлять вôдъ свого первѣстного бажаня повнои независимости Трансвалю и Аринжевои републики. Такимъ чиномъ довга и кровава вôйна дѣйсно клонила бы ся до конця. Такожь и анґлійскій король въ промовѣ до офіцирôвъ ґвардіи, котрй дня 15. с. м. йшли до Африки, выразивъ ся, що конець пол. африканьскои вôйны близькій. Нѣхто однакъ не знае на чôмъ Едвардъ VII. опирае свое твердженє.

Середъ величавыхъ, середно-вѣчныхъ церемонѣй, отворено дня 16. с. м. анґлійскій парляментъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Сѣчень.		
23	Ч.	Григорія нис.
24	П.	† Теодосія
25	С.	Татіяни, Евпраксіи
26	Н.	По Просвѣщ., Ермила
27	П.	Отцѣвъ Синайскихъ
28	В.	Павла тив. и Іоана
29	С.	† Поклон. ок. Петра

Всѣхъ, що достали до розпродажи календарѣ „Союза“, просимо, щобы якъ найскорше вôдослали за нихъ грошѣ до предсѣдателя „Союза“, або до редакціи „Свободы.“

Выдѣлъ „Союза“.

— **Еміґраційна** горячка вылюднює цѣлй села въ пôвнôчныхъ комітатахъ Угорщины. Въ деякихъ селяхъ якъ пр. въ Мальчицяхъ земплиньскôю комітъ. не лишили ся лишь самй жѣнки и дѣти, въ наслѣдокъ чого сумный мають выглядъ. Хаты-обôдранй, огороды опущенй, поля лежать обологомъ. Нема кому робити коло нихъ, бо все гонить до Америки, лишаючи батьковщину на ласку Божу и... жидôвску.

— **Робôтники,** котрй працюють въ майнахъ „Рочестеръ & Питсбурґъ Колъ & Айронъ Ко.“, въ окрестности Dubrois. Pa. застрайкували числомъ 150 мужа. Причина страйку та, що компанія не хоче дати мулôвъ до тяганя карôвъ по малыхъ майнерскихъ норахъ, званыхъ „румами.“ Зъ головныхъ коритарôвъ мусѣли доси самй майнеры тягати возы до своихъ пôдземныхъ румôвъ.

— **Бельґійскому** королеви рѣшучо не веде ся: передъ двома тыжнями вôддавъ свою дочку до заведеня для божевôльныхъ, а сего тыжня доносять телеґрамы, що вже й жена его тяжко занедужала.

— **Православнй** хотять инкорпорувати свою церковь въ Канадѣ пôдъ назвою: „Orthodox Russo Greek Catholic Church of North America and Aleutian Islands.“ Въ тôй цѣли внесли вже прошене до парляменту.

— **Нащадки** передпотопового звѣра — мамута найшла въ околици Колимске полярна російска експедиція, выслана петербурскою академіею наукъ. Мамутъ лежавъ въ пôвнôчныхъ ледахъ тысячѣ лѣтъ и експедиція найшла его замерзалого въ дуже добрôмъ станѣ.

— **Галицкй** паны бавлять ся, хочь въ краю пануе страшна нужда. Въ вѣденьскôмъ Джокей-клюбѣ програвъ польскій ґрафъ Іосифъ Потоцкій 3,200,000 коронъ за одну годину. Вѣденьскй ґазеты, росписуючись о тôмъ широко, згадують що сей ґрафъ дуже богатый и програна зовсѣмъ не наражуе его на матеріяльну руину. И певно — вôнъ собѣ вôдограе тй міліоны на нещасныхъ мужикахъ и робôтникахъ...

— **Біліоновый** тростъ „Юнайтедъ Стейтсъ Стилъ Корпорейшнъ“ скоро богатѣе працею робôтникôвъ. Вôдъ часу завязаня тросту, себто вôдъ 9 мѣсяцѣвъ, его доходы выносять 80 міліонôвъ доляровъ, або иншими словами: тростъ заробляе на день около 300 тысячь доляровъ! А робôтники все таки якъ були и е бѣдаками...

— **Мурина** Джіма Мейса линчували минувшои пятницѣ въ Спрингфілдъ, Ки. Мейсъ бувъ увязненый за крадѣжь и сими днями мавъ ставати передъ судомъ. Однакъ товпа бездушникôвъ не хотѣла ждати на засудъ, лишь напала на вязницю, вытягла зъ неи нещасного мурина и повѣсила на телеґрафічномъ стовпѣ. Потôмъ всѣ участники линчу, немовь бы нѣчого не стало ся, розôйшли ся спокôйно домôвъ.

— **Новй** копальнѣ золота вôдкрыто коло Кружунъ въ Манджуріи. Китайскй власти вынаняли сй копальнѣ російскимъ пôдприємцямъ за оплатою 15 проц. доходу.

— **Телеґрафъ** безъ дроту мають ввести въ уживане также Японцѣ межи Японѣею а Кореею.

— **Заложена** передъ рокомъ фабрика чеколяды въ Будапештѣ (Угорщина), упала (збанкритувала). Директоры фабрики утекли, взявши с бѣ зъ касы предпріємства 800 тысячь коронъ — на дорогу. Такъ пôдносить ся въ Австро-Угорщинѣ промыслѣ и торговлю...

— **Крадѣжь звѣздъ.** Кôлькохъ астрономôвъ російскихъ выѣхало недавно до Томска, щобы тамъ заложити астрономічну обсерваторію. Коли рознесла ся вѣстка, въ якôй цѣли они сюда прибули, заняли дооколичнй жителѣ противъ нихъ грôзну поставу и не допустили до поставленя обсерваторіи. Якъ пôзнѣйше показало ся, причиною того опору було тверде пересвѣдчене селянъ, що тй ученй лишь того туда прибули, щобы забрати имъ всѣ звѣзды зъ неба и вывезти зъ краю. А що пôсля повѣрки вôдъ звѣздъ походить дощь, отже и залежна вôдъ нихъ плодородность землѣ, тому на жаденъ спосôбъ не могли допустити, щобы ихъ позбавлено того добродѣйства крадѣжю звѣздъ.

— **Зъ Прудентополісъ.** Въ рускôй осели Прудентополісъ въ Паранѣ — якъ пишуть куритибскй часописи — убило недавно спадаюче при рубаню дерево двохъ нашихъ поселенцѣвъ. Мимо того, що се вже не першій тамъ такій, за мало уважають нашй люде на велику небезпечность при стинаню такихъ деревъ велитôвъ якъ „піньоры.“ Не тямлять о тôмъ, що часомъ дерево падае не въ ту сторону, де нормально повинно упасти, а то зъ тои причины, що вôдбивши ся о инше, сусѣдне, змѣняе напрямъ и паде тамъ, де его не надѣяно ся. То жь треба бути дуже бачнымъ при такôй роботѣ.

— **Робôтничй** юніи въ Ст. Луисъ, Мо. рѣшили на дняхъ бойкотувати товариство, котре въ тôмъ мѣстѣ будуе свѣтову выставу. Причиною бойкоту е нелюдяне поведене компаніи зъ робôтниками.

— **Желѣзнича** комісія ню-йорского стейту здала на дняхъ рапортъ, зъ котрого выходить, що въ тôмъ стейтѣ лучило ся минувшого року поверхъ 100 желѣзничихъ катастрôфъ, въ якихъ 795 особъ потеряло жите, а 1,550 було покалѣченыхъ. Й сѣдайте на американьскій „трейнъ“ безъ страху...

— **Пѣшки** и безъ годинника заложили ся два студенты зъ Румуніи перейти до трехъ лѣтъ цѣлу Европу; одинъ зъ нихъ пустивъ ся на пôвнôчь а другій на полудне.

— **Злодѣѣ** множать ся всюды: мѣжь хлѣборобами и купцями, мѣжь товпою нужденного пролетаріи, мѣжь войсковыми и урядниками а оногдѣ й по цѣсарскихъ палатахъ. У Вѣдни арештовано цѣсарского камердинера Шіслера, котрого пôдозрѣвають, що укравъ у ґенерального адъютанта австрійского цѣсаря ґр. Пара, два російскй ордеры и золоту табакирку, подаровану ґр. Парови рос. царемъ, вартости 12.000 коронъ.

— **Коло** пôвнôчи, дня 14 с. м. навѣстила мѣсто Сиракюзъ велика пожежа. Пôдъ ч. 213 С. Сейлинъ ул. погибъ въ огни оденъ чоловѣкъ. Огонь зробивъ шкоды на 200 тысячь доляровъ.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза“ не купивъ календаря, що выданъ „Союзъ“. Дохôдъ зъ календаря иде до каси „Союза“.

N 7

Відгомін з Ню Йорку.

Добра рада часто цінній ша чоловікови від гроша і певно кождий цінить своїх приятелів більше, если тії ж помогли ему доброю радою через що він зискав більше, як коли-б дістав фінансову підмогу. Mrs. J. Lutter з Ню Йорку пише до фабриканта славного на весь сьвіт „Тринера Лічничого Вина“ ось так: Дорогий пане Тринер. Не пишу я дуже добре, але за те даю раду дотично Вашого Лічничого Вина, бо есьм переконана о его лічучій силі і тому раджу кождому терплячому уживати его і сама маю его всегда під руками. В залученю посилаю 10 ц. в стемпсах, за котрі прошу прислати оден з Ваших прекрасних календарів, що буде цінною памяткою в нашій родині. Ваша вірна Mrs. J. Lutter, 435 E. 73d Str., New York. Не треба, здае ся, пригадувати, що Тринера Лічниче Вино есть узнане средство сьвітової слави, яке без похиби вилічить всї внутрішні слабости викликані хорим жолудком, печінкою або почками і надіємось, що кождий терплячий прийме добру раду Mrs. J. Lutter і буде уживати Тринера Лічниче Вино (Американьский Еліксір Гіркого Вина), котре виробляе лишень Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., а можна его дістати по всіх аптиках або у фабриканта.

Увага. Стінні календарі Тринера вже всї роздані. Хто післав 10 центів по сей календар, дістане небавом назад свої гроші.

— Хочешь знати коли яке свято? — Купи собѣ календарь въ редакціи „Свободы“ за 50 центôвъ.

Висиленя

ВИГОЄНЄ скоре, цілковите, тревале.

Маю 25 літний досьвід.

Цілковито і скоро вилічу в короткім часї (оден раз на тиждень треба прийти до офису). Без ножа, без операциї, без встримуваня від роботи вилічить вас др. О'Малей, лікар, котрий вилічив більше випадків висиленя і тайних слабостий як котрий небудь лікар в стейті.

ВДЯЧНИЙ ПАЦІЄНТ.

Відлигач в Скрентоньскій сталевій фабриці дає цікаве сьвідоцтво кілавим людям.— Що каже.

Scranton, Pa. 2. Jan. 1902.

Терпячим на пропуклину:

Мене ударили кліщі підчас роботи в вальцівни в тім місті перед многими роками. З того дістав-ем пропуклину і терпів несказані муки, доки не удав-ем ся до д-ра О'Малея з просьбою о вилічене в его офисї в сім місті. По короткім лїченю, признаю з великою радістю, що есьм цілковито здоров. Вже більше як місяць не уживаю підвязок. Роблю тяжко що дня, але мимо сего чую ся щасливим.

Вам всегда вдячний

John O'Brain,
Nr. 2 Stone Ave.,
або: Scranton Steel Works.

Не причиняю болю, не уживаю ножа, не здержую від праці або денного занятя. Даю письменну ґваранцию. Жадаю мірну заплату, а полишу вам стілько часу до заплати, скілько самі схочете.

Пишіть по книжку з образками о пропуклині, котру вишлю вам даром.

Dr. A. P. O'Malley

спеціяліст.

Офис в Philadelphia, Scranton і Wilkes-Barre, Pa.

Филаделфійский офис: 1409 Arch Srr. (недалеко Broad); Скрентоньский офис: 134 Washington ave.; Вилкебеский офис: 158 So. Washington st.

Памятайте: — ґварантую вилічити кождого, кого прийму до лїченя.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)

The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
До старого краю на рôкъ	$2.00

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вôдъ почтара або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 82.

☞ Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ газетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Уваги
на початку нового року.

Рôкъ 1901. пропавъ якъ камѣнь въ водѣ, а наступивъ рôкъ 1902. Запевно не одному зъ насъ прійшло на гадку, яка була наша праця въ минувшôмъ роцѣ, чи поступили мы впередъ и яка праця чекає насъ въ тôмъ новôмъ роцѣ? Перше и друге пытане лишѣмъ для людей, нехай они о тôмъ судять, а трете лишаємъ самѝ для себе, кождый пôсля свого розуму и переконаня. Але чи прійшло вамъ на гадку, якъ другѝ люде працювали для братнього намъ народу? якъ намъ поступати зъ ними въ новôмъ роцѣ? Тіи люде, се такъ званѝ »русскіе мадяры«*) и цареславнѝ батюшки. »Русскіе мадяры«, чи зробили они що для свого народа? Нѣ! Они вмѣсто старатись пôднести той народъ до пôзнаня самыхъ себе вразъ изъ редак. свого орґану нищать той народъ, а вмѣсто науки, переробляють Русина на Словака. И се не брехня, лишь уважайте!

Єдина въ »Америкѣ« русска релігійно-народна орґанізація »Соединеніе гр. кат. русскихъ Братствъ въ Сѣверной Америкѣ« вразъ зъ орґаномъ „Ам. Русск. Вѣст.“ що робить? Ото выдає около 9.000 примѣрниковъ словеньскихъ календаровъ, а о рускихъ нема що и говорити, хиба щобъ морочити и надальше свои овечки, редакторъ, може бути, що выдасть кôлькадесять на показъ, принаймѣ около першого юлія .. Ганьба и смѣхъ! Але имъ то байдуже, они о тое не дбають, они роздумують, якъ бы тыхъ »рандиґаловъ« поросипнати, крутять ся сюды туды, щобъ зробити ширше поле для своихъ кишень, котре здаєсь бути для нихъ чимъ разъ тѣснѣйше. На жаль мусимо сказати, що и межи нами суть ще оловянѝ головы, котрымъ подобаєсь така „робота“ а особливо „Амер. Р. Вѣстникъ“ задля двохъ »с«, двохъ »ъ« и задля »какія«, »этого« и т.д., бо то кажуть „старорусске“, а не „радиґальне.“ Правда, суть деякѝ одиницѣ, котрѝ вдивились лѣпше въ господарку своихъ „провôдникôвъ“, пробують встати зъ тои бездонной пропасти, але що-жь зъ того? Зъ однои пробують вылазити, а въ другу влазять ажь по уха. Ось примѣромъ въ ч. 46. „Свѣта“ якійсь „уніятъ“ предсказує „близьку погибель ихъ трудовъ“, показує господарку „Соединенія.“ Бѣдняга! Вôнъ видить, що господарка мадярôвъ есть зла, але щобъ подумати надъ еѣ поправою, о тôмъ не думає, тôлько лѣзе пôдъ кнутъ „бородатыхъ“, мовь муха въ мѣдъ, та выхваляє ихъ по пôдъ небеса. Такимъ мудрагелемъ направду вартъ бути. Я, пане »уніятъ«, сли той банкъ, въ котрôмъ суть мои грошѣ, буде банкрутовати, такожь буду писавъ до „Свѣта“ и буду его хвалити.

Теперь возьмѣмъ на увагу тыхъ другихъ опѣкунôвъ зъ глубокои „Расеѣ“, зъ ґуберній угорско-мадярскихъ и малорускихъ, що-жь они роблять? О, дорогѝ читателѣ, ихъ праця дуже а дуже велика. Они выдають ґазету на „малорусскомъ языкѣ“, они будують церковь въ Ню Йоркѣ, а що найважнѣйше, радять надъ тяжко труждающимъ ся »хахломъ«, сколько онъ имѣетъ платить на міссію, чи 5 долл., чи 3 долл. и чи вôйти зъ компаніями въ союзъ, щобъ стягати заразъ тѝ грошѣ при пейдѣ, чи самѝ будуть платити? А що, чи не хорошо? Ей Богу, что такъ! — Але брехати, брешуть кôлько силъ старчить, до чого помагають имъ такожь деякѝ ними збаламученѝ Русины, за що дôстають похвалу вôдъ славного протоерея, котрый въ остатныхъ часахъ принявъ видѣ великого „мендрагеля.“(!)

Теперь заходить пытане, якъ намъ поступати зъ такими людьми? Менѣ здаєсь, що найлѣпше держатись холоднокровно, тримаючись рускои пословицѣ: „песъ бреше, вѣтеръ несе“ А самымъ треба перестати сваритись на вѣрахъ, а зробити одно братерство. Тогды справы, котрѝ ще не полагодженѝ, полагодимо якъ найскорше, та будемо могли приступити до новои працѣ, особливо-жь до працѣ надъ розвоємъ нашого „Руско-Народ. Союза“

Бурнило.

*) Пôдъ тамъ словомъ треба розумѣти лишь одну часть угро-рускихъ інтелігентôвъ.

Боронім ся!

В теперішнім конґресі Спол. Держав, що засідає в Вашинґтоні поставлено кілька внесень (bills) на ограничене імміґрациї. Деякі члени конґресу хотячи позискати собі прихильність президента, (котрий мав сказати, що „недбає про Американців чужого походженя“) і части несвідомлених американьских робітників — піднесли крик, щоби утруднити приступ новим імміґрантам до Спол. Держав, а то буцім тому, щоби забеспечитись перед напливом анархістів. Тимчасом кождый добре знає, що анархістів взагалі є на сьвіті дуже мало, а між імміґрантами есть їх дуже маленьке число. Єсли-б отже їх глупі внесеня навіть зістали ухвалені, стали правом, то анархісти на тім не втратили-б зовсім, але втратили б ті бідні люде, що не могучи вижити на рідній земли, приходять до Спол. Держав на зарібки. Глупота такої борби з анархізмом показуєсь еще з того, що при міром Чолґош (єсли-б навіть була певність, що він був анархіст, хотяй се не доказано) був не іміґрант, але родовитий Американець, та що в самім Бостоні є мабуть більше анархістів-Американців як в цілій Італії. З сего видно, що панам внескодавцям не ходить о борбу з анархізмом при помочи ограниченя іміґрациї, се лиш покришка, котрою они хотять заслонити свої скриті цїли, як приміром установленє дванайцятьох нових іміґрацийних аґентів з платнею півтретя тисяча долярів річно і. т. п. котрі обраховані на те, щоб своїм політичним прихвостням дати легкий „джяб“ коштом народу. Які-б там однак не були цїли внескодавців — ми мусимо рахувати ся з фактом, що в конґресі Сп. Держав есть аґітациї за тим, щоби не допустити наших вітців і матери, наших братів і сестри, наші жени і діти на вільну американьску землю. Що-ж в виду сего робити? Я думаю, що нам треба протестувати против сего а не придивлятись з заложеними руками. Протестувати всіми силами, всіми правними средствами. Правду сказавши, ми іміґранти до сего часу замало інтересувались ширшими загально американьскими справами. Кожда народність ґруповалась в маленкі купки, жила своїм вузоньким житем, а як жиє друга народність, що прийшла сюда також зі старого краю, або куди пливе загально американьске житє, про се майже ніхто доси не журив ся. Та час вже жити інакше. Час покинути свої домашні сварки (а котрі-ж іміґранти їх не мають?) а поглянути що вколо нас діесь. Час також зрозуміти іміґрантам, що они мусять злучитись разом і показати свою силу тим американьским шовіністам, що хотіли-б нас здоптати, поставити на тім місци, где стоять нині Хинці. Они і зроблять се, єсли ми не покажемо зі своєї сторони відпорної сили. Моя гадка така, щоб всї часописи рускі словеньскі, литовскі, польскі і другі порозсилали своїм читателям блянкети. На блянкетах тих мало-б бути виписано, що підписані (підписуватись могли-б — розуміє ся — тілько ситизени) протестують против несправедливих прав ограничуючих іміґрацию, котрі мають бути ухвалені. Блянкети ті враз з підписами мусїли б бути післані до сенаторів з того стейту, в котрім підписані люде жиють Кромі сего добреб було урядити в кождім місточку, где є наші люде, мітинґ ситизенів, представити їм річ докладно, ухвалити відповідні резолюциї і заслати протокол мітинґу на руки своїх сенаторів. Але найважнїйшою річею есть старати ся о те, щоб між нашими людьми було як найбільше ситизенів, котрих опісля треба-б орґанізувати в товариства, клюби і т. д. Такі товариства і клюби могли-б в разі потреби лучитись разом в одну орґанізацию, могли-б разом поступати в справах загальних. А тогди, і тілько тогди не стане нас ніхто понижувати, кривдити або ображати.

Ъ.

Дописи.

VII. Лист із старого краю.

[Дванайцятий з'їзд радикальної партиї. — Загальні збори „Народної Ради“. — З'їзд национально-демократичної партиї. — З галицького сойму.]

Дня 15. грудня 1901 р. відбув ся у Львові 12-ий з'їзд руської радикальної партиї, на котрий прибуло 31 делеґатів з усіх майже повітів східної Галичини і 84 гостий. З'їзд радив над отсими справами: 1) справоздане з дотеперішної діяльности партиї і справа партийної орґанізациї; 2) справа заснованя руського університета; 3) аґрарна реформа; 4) справа стрейків та бойкотів; 5) вибір заряду; 6) орґан партиї. Першу точку реферував адвокат д р Трильовський з Коломиї, вказуючи на правительство яко на найбільшого ворога руських хлопів, а на москвофілів та Василиян яко на тих, що помагають дусити здорову думку між рускими хлопами, затроюючи їх — одні похвалами царської нагайки, а другі клерикалізмом. В дискусиї над сею точкою ухвалено одноголосно резолюцию, що радикальна партия має й на далї остати самостійною партийною орґанізациєю і повинна задержати дружні зносини з социяльно-демократичною партиєю, а з іньшими партиями іти спільно лиш о стілько, о скілько ті партиї прямують до того самого, що й радикальна партия. Про руський університет говорив студент фільософії на віденськім університеті Теофіль Мелень, а про аґрарні справи виголосив знаменитий реферат адвокат д р Северин Данилович з Тернополя. Павло Лаврук, господар з Іспаса, коломийського повіта, говорив дуже гарно про страйки та бойкоти. Редакцию орґана партиї, »Громадського Голосу«, поручено вести й на далї д-рови Іванови Макухови. До заряду вибрано 12 членів; головою заряду є д-р Данилович, а секретарем д-р Макух. На з'їздї уряджено сердечну овацию ветеранови радикалізму — Михайлови Павликови, котрий тепер усунув ся від партийної роботи і працює над виданем творів, листів і житеписи Михайла Драгоманова, творця руського радикалізму. На з'їзд надіслано також кілька привітних письм і телеґрам, між іньшими письмо від Михайла Павлика.

Дня 25. грудня 1901 р. відбули ся у Львові загальні збори краєвого політичного товариства »Народна Рада«, котра від 1899 р. стоїть у звязи з т. зв. »Народним комітетом«, т. е. зарядом национально-демократичної партиї. На зборах, що тревали цїлу днину, було коло 200 участників і порушувано там усї важнїйші справи, які тепер обходять руський нарід. На конець вибрано новий виділ, котрий з помежи себе вибрав головного посла Юліяна Романчука.

Того самого дня по полудни і через цїлий слїдуючий день відбував ся річний з'їзд национально-демократичної партиї, на котрий прибуло коло 300 делеґатів, переважно селян; між селянами було много радикалів, що нарочно хотіли придивити ся, як то з близька виглядає тота »всенародна« руська партия. Порядок дневний з'їзду був такий: Справоздане »Народного комітету«, справа орґанізациї і праси, справа тактики в загалї, а соймової і парляментарної тактики специяльно, вибір нового заряду. Більшість участників була дуже невдоволена з »Дѣла« та »Свободи« (львівскої), закидаючи їм, що вони занадто лагідно виступають против панованя польської шляхти в Галичинї. На конець вибрано членів »Народного комітету«.

Дня 28. грудня 1901 р. почав радити галицький сойм, котрий скликано лише тому, бо треба ухвалити буджетову провізорию на 1902 р. Руські посли до сойму злучили ся в »Руський клюб«, до котрого належать: Барабаш, Барвінський, о. Богачевський, Глиджук, Гурик, д р Король, о. Мазикевичь, д р Могильницький, д р Олесницький, Остапчук і Старух. Перед першим засїданем сойму удали ся рускі посли до митрополита Шептицького і там устами д-ра Олесницького привитали його, яко руського владику і ново іменованого заступника маршалка, заявляючи, що руський загал приняв з радостию його іменоване, бо має до него довіре. »Звертаємо ся до Вас. Преосьвященний, — говорив д-р Олесницький — з повним довірем, бо Ваша дотеперішна робота дає нам до того повне право. Приходимо до сойму з тою гадкою, що чейже вдасть ся нам достойно і честно заступати наш нарід і для него працювати. У Вас, Преосьвященний, надіємо ся найти ту поміч, яку Ви, яко владика і віцемаршалок, можете дати.« На се заявив митрополит, що доля руського народу лежить йому дуже на серци і висказав надію, що найдуть ся східні точки до праці, котра веде до одної мети, т. е. до піднесеня добробиту руського народа. Про вартість сих посольско-митрополичих »сентиментів« думаю поговорити ширше іньшим разом. а тепер подивім ся що на сойм Зачав ся він традицийними промовами нового маршалка ґр. Андрія Потоцкого і намі тника; перший сказав також кілька слів по руськи, а другий говорив виключно »w urzędowym języku«. Опісля зложив д р Олесницький іменем руських послів заяву, в котрій за виборчі махрайства і послїдні сумні події на львівскім університеті, застеріг ся против погляду намістника на сойм галицкий як на чисто польский, скритикував поступоване польскої соймової більшости взглядом домагань представителїв руского народа — а на конець підніс, що єсли соймова більшість буде і дальше іґнорувати справедливі жаданя руского народу, то рускі посли будуть мусїли опустити сойм тим більше, що значна часть народа домагаєсь сего.

Нині радить сойм третій день. Полагоджено там ріжні вступні формальности, відчитано внесені інтерпеляциї тай приступлено до буджетової дебати. Членом краєвого виділу вибрано з поміж руських послів Миколу Глиджука, судового радника з Боринї. Із внесень та інтерпеляций руських послів найважнїйші суть: внесене д-ра Олесницького в справі руського університета і внесене Барвінського в справі заснованя руської ґімназиї в Станиславові. Дня 30. грудня 1901 р. по полудни приступлено до буджетової дебати. Головним референтом був ґр. Станислав Баденї. По нім промавляв перший іменем руських послів д р Могильницький.

31. грудня 1901. М. Л.

З України.

25. грудня 1901 р.

Вергун верзїка'.

— Чи ви чули, куме, новину?

— Е, яка там, куме, новина. Хай їй всячина... я старого ніяк не розчовпу.

— Старе так і лишить ся старим, а новина дуже цікава.

— Годі, куме, вигадувати: новина та ще й цікава.

— Адже-ж ви знаєте Вергуна.*)

— Так що ж? Знаю, бодай би його не знати.

— Вже-ж не що. Вики нув такого викрутаса, що ви й не сподїваєтесь.

— Та хиба можна й сподїватись чого доброго від шелихвіста, пройдисьвіта! Звісно, вчинив яку небудь нову капость.

— Отже не вгадали. Він хоче задля нас добре зробити. Ви-ж чули, він поїхав у Росию?

— Чув, чув, бодай би не чути.

— Так ото ж він їзде по Росиї і, вкупі з Суворином**), просе задля нас у москаля ласки.

— Якої там ласки? Не треба нам ніякої ласки!

Ми вчені і добре знаємо, що таке ласка. Покоштували ляхівської і випили через край московської. Судіть самі. На сором перед цїлим сьвітом, славне козацтво, лицарство, яке жахало турків, татар і ляхів, завдяки необачному Богданові, злучило ся з »москалем«, буцім-то задля безпечности України, а він взяв її під лапоть і 200 років прогнїтив у крепацтві!... — »Крепацтво«! При однїй згадці серце обливаєть ся кровю, а сором закриває очи... А зараз... Зараз ми гірше крепаків... Навіть язик нам завязано, не вільно своєю мовою розмовляти, свою книжку мати! Невільно кохати свій край; не вільно зватись своїм іменем! І москаль виганяє тебе з рідної країни, облитої дідівською кровю, в Сібіряку, або на пів ніч, у гості до білих ведмедів... Нї, як хочете, а ту реччина. взіятчина і ті були б нам раєм, сьвітом... Ну та годі про се, бо се певно знає цїлий сьвіт.

— Слухайте ж далї. Читає Вергун про нас, про »Зарубежну Русь-Україну«, промови, росповідає про наше житє, каже ми темні і бажаємо просьвітитись »московським сьвітом«, що ми збіраємось іти до москаля у найми і лагодимось вклонитись йому чолом у самісенький лапоть, але ніяк не дотовпимось. Так от він і просе ласки принести нам »сьвіту« і »лапоть«

— Ні, ні годі, куме! Не діжде їх батько, щоб ми прохали у їх ласки, або кланялись!

— А чи чули, як його зустрічають?

— Ні, не чув.

— У Київі, коли він, між інчим, сказав, що за кордоном нема ніяких Українців, виключаючи якоїсь купки, напів московської, напів ляхівської, котра давно тягне до москаля... слухачі нагородили його оплесками, свистом, гнилими яблуками, солоними огірками, кізяками і інчими речами, від чого він, не вважаючи на свою безсоромність, мусїв залишити своє верзїкане і, неоглядаючись, тїкати до Петербурґа і Москви. У Москві витали також — само, та мабуть і в других містах не гірше.

— Хай йому всячина... Котюзї й шана по заслузї...

Аснело.

*) Редактор „Славянського Віку“, москвофільского орґану у Відни.

**) Редактор „Новое Время“, москвофільского орґану у Росиї.

Зъ Zanesville, Ohio.

Три Рождества Христовѝ въ роцѣ 1901.

Недалеко коло Питсбурґа есть невелике мѣсточко Zanesville, Ohio. Тамъ поставили нову пайповню; басове всѣ суть зъ Питсбурґа и постягали пару хлопôвъ зъ Питсбурґа, котрѝ знали робити въ пайповни. Єсть насъ тутъ кôлькайнайцять Русинôвъ зъ Галичины и кôлькайнайцять Русинôвъ зъ Угорщины, а роботу може дôстати кождый, хто прійде. Такъ у тôмъ мѣсточку були три Рождества Христовъ: одно римско-кат. а два рускѝ... Я иду собѣ стрптою въ суботу передъ Рождествомъ, а ту ѣде драйверъ и везе повно кекôвъ пива и оденъ Русинъ угорскій везе ся зъ нимъ тай кричить на мене: Чи вы не будете брати пиво на Крисмусъ, бо тотенъ драйверъ вамъ привезе тамше. — Та якъ намъ треба буде та може и возьмемо. — Та повѣдзце тамъ и у другимъ гавае. — Добре, добре. Тай зме ся розойшли. А въ недѣлю я зôйшовъ ся зъ нимъ а той каже до мене: та бралѣсце піво? Я кажу: та нѣ, не брали таже маємо часъ брати въ понедѣлокъ. — Та вы будзеце брац піво на таке вельке швето? — Та яке свято есть въ понедѣлокъ? — Та Крисмусъ. — Таже наше Рождество буде вô второкъ. — Але не, бо въ понедѣлекъ. Приходжу до роботы въ понедѣлокъ — Русинôвъ угорскихъ нема. Всѣ ся просили на понедѣлокъ. що рускій Крисмусъ, а мы галицкѝ Русины знову просили ся на вôвторокъ, що рускій Крисмусъ и басове ся питають, кôлько есть рускихъ Крисмусôвъ? Бо угорскѝ мали въ понедѣлокъ, а галицкѝ въ вôвторокъ, И мы на тôмъ такъ ся переганяли, що вы не добре святковали, а они, що мы не добре, тай прійшло и на ставку, И повѣдають намъ, що мы не знаємо читати, же у ихъ календарѣ такъ стои, а тотенъ, що календар укладал, то свѣнѣ не нас. — Та мы вашого календара не смотримо, мы смотримо въ книжкохъ. — Та вы незнаце читац, та завше втеди нашъ Кристмус як католіцких трех кральох. Мы кажемо: Того року иначи выпаво, а

Щоби вилїчити простуду
в однім дни,
бери Laxative Bromo Quinine Tablets. Всї аптикарі звертають гроші, єсли не вилїчать Підпис E. W. Grove на кождім пудельку.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

они кажуть: Та вы поляки, та цвета откладаце. — Мы не откладаемо, але такъ святкуемо, якъ припадае. А они кажуть: Та я напішем до пана превелебного, та мі отпишу, чи не правда. Я кажу, та пишѣть здоровѣ; я не потрѣбую писати, бо и самъ знаю.

Н. Г. Пейко.

Справы „Р. Н. Союза."

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

Въ мѣсяцю Деценбру м. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючѣ новѣ члены:

PRICEBURG, PA.

	Число въ гол. книгъ:
Ґузеляк Гарасим	2394
Біляк Іван	2394
Чеканьский Стеф.	2395
SHAMOKIN, PA.	
Сурак Томко	1874
YONKERR, N. Y.	
Одомірок Іван	1853
McADOO, PA.	
Пухир Марта	215
SCRANTON, PA.	
Морива Андрій	2393
Бетеляк Яцко	2393
Маґенько Іван	2395
Кіра Василь	2396
Міпа Василь	2396
Гирча Андрій	2397
Качур Олекса	2397
TRAUGER, PA.	
Собей Михаіл	1771
McKEESPORT, PA.	
Реюз Андрій	2398
Бохенько Петро	2398
Пісак Митро	2399
Бар Гриць	2399
ST. CLAIR, PA.	
Мажинчак Войтек	1146
JERSEY CITY, N. J.	
Петришин Іван	316
Бігуняк Василь	958
Решетар Петро	630
Коваль Анна	2400
Пізняк Іван	2400
Махнич Лешко	2401
Романьчик Осиф	2401
Сняк Семен	2402
Мамрош Трофий	2402
Підлипчак Гриць	2403
Ріжко Василь	2403
Радко Мих.	2404
Вабуда Ів.	2404
Чухта Гриць	2405
Келичава Улька	2405
Сенько Сидор	2406
Отець В. Жолдак	2406
Вархаловский Алек.	2407
Криницкий Тимко	2407

Д. Пирчь,
секретарь

ПОСМЕРТНѢ ✝ ВѢСТИ.

Забило на Диксонѣ въ D. L. & W. майнѣ Григор. Вольху, дня 17. януара. Великій уголь впавъ зъ горы на него и забивъ водразу; леберъ на щасте умкнувъ ся и уратовавъ свое житє. Небощикъ походивъ зъ Реґетова въ Галичинѣ, мавъ лѣтъ 39 тай полишивъ жену и 4 дѣтей. Бувъ членомъ бр. св. І. Хрест. въ Олифантѣ, Па. и „Р. Н. Союза."

Вѣчная ему память!

Юрко Ґочакъ, родомъ зъ Газини, шар. ст. Угорщини, лѣтъ 31, чл. „Р. Н. Союза" ч. гол. кн. 227, зоставъ забитый въ майнахъ, дня 9. януара, 1902, въ Lansford. Pa.

Вѣчная ему память!

Застановляють кашель і усувають простуду.
Laxative Bromo Quinine Tablets лічать простуду в одній дни. Не вилічать — не платы. Цѣна 25с.

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміґраційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касіера подъ адресою:** MR. LAZOR SYROTIAK, 42 Washington st., YONKERS, N. Y., а заразомъ увѣдомѣть о томъ секретаря подъ адресою: MR. K. KIRCZOV, 140 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентовъ въ Галичинѣ.

Зъ Ethelbert, Man (Канада) надіславъ Мих. Фекула $5.50; зложили:

А. Бачиньскій	25
Гр. Фекула	25
Мих. Церукъ	25
Як. Полевый	25
Як. Чорнейко	25
Юрій Сиротюкъ	25
Мих. Фекула	30
Ив. Сиротюкъ	25
Кирило Пахолокъ	25
Ив. Малковичъ	25
Василь Сиротюкъ	30
Ив. Довгавъ	25
Ив. Яжовскій	25
Мих. Ткачъ	25
Анд. Залуцкій	25
Ник. Сулятицкій	25
Март. Кульчицкій	25
Теод. Бѣлашъ	25
Гнатъ Бѣлашъ	25
Ив. Всцаль	25
Кас. Новакъ	25
Петро Перистый	15
Бр. св. Пет. и Павла, Mt.Carmel, Pa.	10.00
Василь Ґанбаль, Olyphant, Pa.	50
Авт. Филиповъ, Yale, Va.	1.00
Й. Кекштасъ, (Литвинъ), Plymouth, Pa.	50
Лазоръ Сиротякъ, Yonkers, N. Y.	2.00
Попередно зложено	243.89
Разомъ	263.39

263 доляры, се мала, дуже мала сума на американьску Русь. Мы знаемо, що есть ще богато Русиновъ, котрѣ хотять на ту цѣль жертвувати, лишь вôдтягають зъ дня на день. А чому? Чи Русинъ всегда мусить такъ поволеньки рупатись якъ муха въ мази? Не вôдкладайте, а присилайте вашѣ жертвы сейчасъ на адресу: SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.

КАЛЕНДАРЬ „СОЮЗА"

на рôкъ 1902

вже готовый.

Єсть въ нѣмъ понадъ 40 образкôвъ, 300 сторôнъ друку, уставъ церковный и много рѣчей цѣкавыхъ, смѣшныхъ и поучаючихъ. Цѣна лишь 50 центôвъ вже зъ пересылкою. Хто бы хотѣвъ купити собѣ сей красный и пожиточный календарь, нехай не вôдкладае, але сейчасъ присылае замовлене и грошѣ. Особливо всѣ члены „Союза" повинѣ сей календарь купити. Члены „Союза" нехай складають грошѣ на руки мѣсцевого секретара, а той зашле ихъ не до касіера, але до предсѣдателя „Союза": Rev. A. Bonchevsky, 10 May str., Ansonia, Conn., або до редакціи „Свободы", Box 418, Olyphant, Pa.

На тростъ календарôвъ нѣкому не высылаесь тôлько за готовѣ грошѣ. Доходъ зъ календаря пôйде до касы „Союза."

— **Страшне** нещасте лучило ся дня 14. с. м. коло Гартсгорнъ, И. Т. Въ копальняхъ „Dow Coal Co." експльодувавъ ґазъ, наслѣдкомъ чого повставъ огонь и въ однôй хвили обхопивъ всѣ майны. До кôлькохъ годинъ вытягнули на верхъ 10 трупôвъ. Въ тыхъ копальняхъ працювало найбôльше чужинцѣвъ, мѣжь якими було кôлькохъ галицкихъ и угорскихъ Русинôвъ.

— **Іван Павлишин,** з Mountain View (Гавайскі острови) пише, що наші Русини заробляють по 26 дол. місячно на плянтациях, а декотрі забрали фарми по 50 акрів землі.

— **Касу** почтового уряду въ Ґрінсбурґъ, Инд. ограбили незвѣснѣ злочинцѣ на суму 1800 доляровъ.

— **Хто** приславъ намъ $2.25 на книжки зъ Altona, Man. въ Канадѣ, зволить подати свое имя.

— **Сильне** землетрясение навѣстило Мексикъ дня 16. с. м. о годинѣ 5:20 по полудни. Много телеґрафічныхъ стовпôвъ погнуло ся и попадало, найсильнѣйшѣ будôвлѣ застрясли ся до самыхъ основъ. Здавало ся, що отъ-отъ наступить страшна катастрофа. Мѣжь жителями настала була велика паніка, та на щасте все скôнчило ся на страху. За те въ мѣсточку Chilpencino, Tex. завалило ся много будôвель, а пôдъ звалищами погибло 300 людей.

— **Жертвою** пожежѣ упала въ Бофало, Н. Й. цѣла родина Перштайновъ, зложена зъ батька, матери и 5 дѣтей въ вѣцѣ вôдъ 1½ до 12 лѣтъ. Мешкали они въ дво-поверховôмъ домѣ при ул. Бродвей, въ котрôмъ повставъ огонь (13. сѣчня) и такъ швидко почавъ ширити ся, що нещасні немали часу ратувати ся. Згорѣли всѣ на уголь. Пôдозрѣвають, що огонь пôдложила рука ворога.

— **Земля** западае ся въ кôлькохъ мѣсцяхъ въ Мт. Кармель, Па. Найбôльше налякала и зворушила людей та обставина, що навѣть умерцѣ не мають супокою, бо польске кладовище упадае мабудь такожь до майнôвъ.

— **Въ** Пасейку, Н. Дж. робота иде добре и люде всѣ здоровѣ, — пише намъ п. А. Кузмичь.

— **П. С. Собинъ** зъ Ансонія, Конн. пише намъ, що Кал. Шкуратъ найшовъ вже свою жену при помочи оголошеня умѣщеного въ 1—2 числѣ »Свободы« и п. Ив. Пеля зъ Amsterdam, N. Y.

— **В** Ню Йорку з'орґанізувалось нове товариство для принятя бідних іміґрантів з цілею помагати їм морально і матеріяльно. Охрестили се тов. »Дружба« При балатировці зістав вибраний предсідателем О. Прозора.

— **300** тысячь бушлѣвъ ячменю и солоду (ярцю) згорѣло дня 13-го с. м. въ шпихлѣрахъ American Malting Co. въ Чікаґо, Ил.

— **Въ** наслѣдокъ злыхъ сиґналôвъ 5 миль за Джанставнъ, Па., налетѣвъ опогды особовый поѣздъ желѣзницѣ Пенсилвенія на поѣздъ тяговый, а въ кôлька минутъ опôсля потягъ идучій зъ противнои стороны впавъ на розбитѣ поѣзды и розбивъ ся такожь. Чотыри особы погибло.

— **Зъ** Alvene, Sask., (Канада), пише п. М. Свидиньскій, що урожаѣ у нихъ добрѣ, збôжа всюды повно. Бушель пшеницѣ першого сорта стоить 40 центôвъ, ячменю 25 ц., вôвса такъ само.

— **Старѣ** грошѣ въ кости зъ кôньскои ноги найшовъ оденъ пастухъ въ окрестности Бачки на Угорщинѣ. Вôнъ случайно потрутивъ стару и спорохнавѣлу кôсть, що валяла ся по толоцѣ, и на превелике свое диво зобачивъ, якъ посыпало ся зъ неи 400 штукъ срѣбныхъ грошей. Грошѣ походять зъ часôвъ короля Матѣя, Владислава и Людвика II, котрѣ панували на Угорщинѣ передъ 400 роками.

— **Хто** посылае намъ грошѣ зъ Европы за „Свободу", зволить рôвночасно написати до насъ картку, иначе мы не знаемо вôдъ кого присланѣ грошѣ.

Редакція.

— **Американьскѣ** капіталісты найшли нове поле на льокацію своихъ капіталôвъ. Именно трамваеве предпріемство „Cleveland Traction Co.", до котрого належать найбôльшѣ богачѣ зъ Клівлендъ, О. и Чікаґо, Ил. ведуть зъ турецкимъ правительствомъ переговоры въ справѣ одержаня консесіи на побудоване електричного трамваю въ Палестинѣ, Сиріи и Арабіи. Султанъ принявъ пропозицію дуже радо, а предпріемцѣ надѣють ся скорого тай успѣшного покôнчення переговорôвъ. Треба згадати, що въ Палестинѣ курсує вже оденъ трамвай мѣжь Єрусалимомъ и Галилеею. Американцѣ хотять будувати свôй зъ Кайро до горы Синай, а звôдси пôде дорога на побереже Червоного моря, черезъ Сирію и Арабію до святого магометаньского мѣста Мекки. Однымъ словомъ, путники до святыхъ мѣсць будуть незабавки ѣздити по Азіи зъ такимъ комфортомъ, якъ мы ѣздимо нынѣ по Америцѣ.

— **Доходы** зъ копалень діяментôвъ въ полуд. Африцѣ дуже великѣ, помимо вôйны, яка тамъ кипить. На зборахъ акціонарôвъ товариства „De Beers" въ Кімберли, що вôдбули ся дня 24. м. м., выказано чистый доходъ въ квотѣ 3,500.000 фунтôвъ штерлѣнґôвъ або $17,500.000. Черезъ тѣ нещасні копальнѣ діяментôвъ, погибають Буры, подôбно якъ гине лисъ, котрого лишь тому убивають, абы здерти зъ него дороге футро.

— **На** смерть черезъ розстрѣляне засудивъ вôйсковый судъ въ Перемышли (Галичина) вояка Чабана зъ 58 п. п. за скрытоубійчій нападъ на фірера Куявского. Чабанъ и Куявскій служили оба въ 6 компаніи. Що було причиною намѣреного морду, Чабанъ не выявивъ, а злочинъ сповнивъ въ той спосôбъ, що въ ночи на 18. червня 1891 р. набивъ свôй карабінъ острыми набоями, срѣливъ до спячого пôдъ вôкномъ Куявского и поцѣливъ его въ нôсъ. Дальшѣ стрѣлы не досягли Куявского, бо сховавъ ся пôдъ лôжко.

— **Комітетъ** всесвѣтнои выставы въ Ст. Луисъ, Мо. вызначивъ 2 міліоны доляровъ нагороды за вынайдене найлѣпшои машины до лѣтаня. Въ тôй цѣли высоко въ воздусѣ, понадъ мѣсцемъ выставы, вôдбуде ся испытъ и перегоны вынахôдникôвъ; котрый зъ нихъ докаже въ практицѣ, що дѣйсно вынайшовъ щось путнього, достане нагороду.

— **Индіяне** зъ племени Чеенсъ въ Монтанѣ прибирають грôзну поставу супротивъ тамошныхъ урядникôвъ и бѣлыхъ поселенцѣвъ, котрѣ нелюдяно поводять ся зъ ними. Телеґрамы донесли, що всѣ борцѣ того племени громадять ся въ бôльшѣ оружнѣ вôдряды, заводять военный танець и явно пôдносять кличь вôйны. На мѣсце розрухôвъ выслано вôйско.

— **Парусовый** корабель „Minne Point" перевернувъ ся оногды на мори недалеко выспы Ванкуверъ, Б. К. и пôрнувъ у морскѣ глубины. Що стало ся зъ корабельною залогою — не знае нѣхто.

— **Зъ** Northampton, Pa. многѣ люде идуть за роботою до Hannibal, Mo.

— **Хлѣбъ** будучности. Въ Вестфаліи (Нѣмеччина) нѣхто не ѣсть иншого хлѣба, якъ лише такъ званый хлѣбъ Симона. Сей хлѣбъ робить ся въ такій спосôбъ: Збôже (жито або пшеницю) вывозить ся елеваторомъ на третый поверхъ пекарнѣ до великихъ бочокъ и зливае ся его теплою водою. Коли зерно пôдъ вплывомъ воды змякне, переходить на II поверхъ до млинкôвъ, де розтерае ся зъ грубшого наразъ. Мука (зглядно тѣсто, бо зерно було мокре) летить пôдъ прасу на I поверхъ, и выходить вже въ бохнцяхъ. Бохонцѣ саджа ся до печѣ и по кôлькохъ годинахъ хлѣбъ готовый до ѣды. Хлѣбъ Симона мае бути найпоживнѣйшій зô всѣхъ родôвъ доси выроблюваныхъ; вызначае ся смакомъ и милымъ запахомъ.

— **Мôстъ** на рѣцѣ Байтъ въ Индіянополисъ, Инд. заломивъ ся минувшого четверга въ хвили, коли въѣхала на него переповнена людьми „стріткара" и кôлька возôвъ зъ пѣскомъ. Все те упало до рѣки зъ высоты 30 стôпъ. Чудомъ майже зъ людей не погибъ нѣхто, лише утопило ся 2 конѣ.

— **Населене Росіи.** Въ сѣмъ роцѣ першій разъ зроблено точный списъ населеня з увзглядненемъ вѣроисповѣдань. Населене дѣлило ся на отсѣ ґрупы:

православнѣ и одновѣрцѣ	87,384.000
магометане	13,888.000
католики	11,420.000
жиды	5,189.000
протестанти	3,743.000
старовѣрцѣ и роскольники	2,173.000
рôжнѣ христіяне	1,220.000
рôжнѣ нехристіяне	644.000

Загальне число населеня Росіи выносило 125,668.000 душъ.

— **Скаженый** песъ покусавъ въ селѣ Ясеновôй и Лишку турчаньского комит. на Угорщинѣ кôльканайцять людей.

— **Близь** Сокаля, въ селѣ Завишни (Галичина) вырѣзано цѣлу родину коршмара Мойсея Дайчера, себто его, жѣнку и 9-лѣтну дочку. Батько родины одержавъ кôлька ранъ въ животѣ и груди, але другого дня, заки сконавъ, подавъ ще имена злочинцѣвъ, котрѣ допустили ся такого дѣла въ цѣляхъ грабежи. Ихъ арештовано.

— **Велика** рафінерія нафты въ Коломыѣ, належача до Песѣ Фридманъ, згорѣла. Рафінерія була обезпечена на 70 тысячь коронъ; причина огню незвѣсна.

— **В** Copper Cliff, Ont. (Канада) е руских кілька фамілій, що роблять при чищеню ніклю, але не дуже добре справують ся, особливо жінки, бо кажуть, що в Канаді бабске право. Так одна жінка волочить ся зо всілякими хлопцями по стрітах та не зважае ні на мужа, ні на свою честь. А на сьвятий вечір муж колядував в хаті, а она вхопила капелюх на свою дурну голову, як полох на горобці, тай пішла з дому сьвітами.

Р. М. Д.

— **Цѣна** збіжа в околици Gilbert Plains, Man. в Канаді:

Пшениця	1-ої кляси	55 цвт.
„	2 „	47 „
„	3 „	42 „
Овес		25—30 „
Ячмінь		25 „
Масло		20 „
Яйцї дозен		20 „
Барабола		30 „

Літо і осінь були мокрі. Молотільні будуть молотити ще до 25. с. м.

С. Іскра.

ВСЯЧИНА.

Що ѣдять люде?

Индіяне и племена африканьскѣ ѣдять яко присмакъ мясо слоня, однакъ подорожники анґлійскѣ кажуть, що мясо слоня есть несмачне и тверде. Мясо носорожця зовсѣмъ пригадуе воловину и вепровину разомъ. Зоольоґъ Валлясъ поручае по траву зъ мяса малпы, котре порôвнуе зъ мясомъ заяця. Дуже пошушують великѣ паны мясо канґурôвъ, особлившимъ однакъ поводженемъ тѣшать ся въ Анґліи хвосты зъ звѣрятъ; прилагоджують зъ нихъ знамениту зупу. Мясо фоки выглядае не дуже апетитно, бо чорнаве, але есть дуже поживне и легко стравне. Въ Италіи и на Фльоридѣ печенѣ соловіѣ та потравка зъ косôвъ сутъ найбôльшѣ присмаки. Хиньчики не перебирають въ ѣдженю; у нихъ на торзѣ, такъ якъ у насъ молоко и ярины — то у нихъ повно на продажь, котôвъ, псôвъ, яструбôвъ, орлôвъ, совъ и бузькôвъ. Але якъ сего нема, то ѣдять зъ апетитомъ потравы зô щурôвъ, польныхъ мышей и гадинъ. Хробы и иншѣ огидѣ животины служать у нихъ за присмакъ.

— **Міліонеры.** Послѣдный білянсъ маетку барона Альберта Ротшільда выказуе квоту 11 міліярдôвъ 116,594.672 коронъ. Коли прійдемо 4 проц. доходу вôдъ сеи квоты, то Ротшільдъ мае рôчного доходу 440 міліонôвъ коронъ, або 1,200.000 коронъ денно, 50.000 коронъ на годину, 833 кор. на мінуту, а 13 коронъ на секунду. Маетокъ Ротшільда зложеный въ рôжныхъ пôдприемствахъ. Рентъ маевои мае Ротшільдъ 124,264.000 коронъ, 4 процентовои австрійскои ренты короновои 128 міліонôвъ, угорскои ренты золотои 122 міл., желѣзничихъ облігацій 22 міл., 4 процентовои угорскои ренты золотои 121 міл., лютовои ренты 70 міл., срѣбнои ренты 290 міл., Дальше мае Ротшільдъ 25.5000 штукъ акцій держ. желѣзниць, вартости 180 міл. коронъ, 120.000 акцій кредитового заведеня, вартости 80 міл., 1.231 міл. французкихъ вальорôвъ, а 2.374 міл. анґлійскихъ вальорôвъ. Прочій маетокъ ґрупуе ся въ копальняхъ нафты, золота и въ недвижимостяхъ. Зъ такимъ богачемъ нема що мѣряти ся. А звернемо ще увагу, що париский и льондоньскій Ротшільды майже такъ само богатѣ, а майно цѣлои родины Ротшільдъ въ виносить 27 міліярдôвъ коронъ. Всѣ головнѣ державы Европы сидять въ кишеняхъ Ротшільдôвъ и платять имъ проценты вôдъ державныхъ позичокъ.

КРАЙ БЕЗЪ ВОЙСКА.

Въ Европѣ лишь одно князѣвство Лѣхтенштайнъ, не мае жадного войска анѣ жандармеріи. Тамъ грошѣ замѣсть на утримане войска обертають на другѣ пожиточнѣ рѣчи, якъ просвѣту, промыслъ и т. д. Чей прійде часъ, коли и на цѣлôмъ свѣтѣ знесуть войско.

Внукъ и бабуня.

Внукъ: — Якъ смѣете давати менѣ таке горяче ѣсти? Мусите перше выдути...

Бабуня (що не дочувае зô старости): — Га?

Внукъ: — Не треба менѣ давати такѣ горячѣ стравы!

Бабуня: — Га?

Внукъ: — Говорю, що горяче и не можу ѣсти!

Бабуня: — Якъ? — не чую.

Внукъ: — А, нещасте мое зъ вами: недавно оглухли, а вже нѣчого не чують...

Ч.

— **Хочешь мати календарь на рôкъ 1902? — Пôшли 50 центôвъ до редакціи „Свободы".**

— **Хто дружуе вамъ статуты, бальовѣ тяжеты, наголовки листôвъ, конверты: мадяръ, жидъ, Англичанъ? Чому жь не идете ку свому чоловѣку Русинови, котрый вамъ красше и таньше зробить? Его адресъ:** В. Саричь, 517 E. 13th Str. New York City.

— **Великій баль** парохіяльный вôдбуде ся въ суботу 15. лютого 1902 р. въ Ню Йорку (дôлъ мѣста) въ New Irving Hall 214-220 Broom Street, заходомъ тов. „Зоря" и прочихъ рускихъ такъ мужескихъ якъ и женьскихъ братствъ на доходъ новои рускои церкви въ Jersey City, N. J. Часть вокальну выповнить джерси-ситскій хоръ. Музыка знаменита. Вступъ 25 ц. Початокъ о год. 7 вечеромъ. Запрашаемо всѣхъ до якъ найчисленнѣйшои ласкавои участи.

ЗА КОМІТЕТЪ БАЛЕВЫЙ:
Ив. Парилякъ, предс.
Ив. Молчко, секр.

— **Дня** 12. януара 1902 р. вôдбувъ ся рôчный мітинґъ братства св. Петра и Павла въ Syracuse, N. Y. Выбрано слѣдуючій урядъ: Анд. Варянъ предсѣд., Вас. Кяхъ заст., Гр. Гнатко касіеръ, Евстахъ Миссакъ, 418 Marcelius st., секретарь, Ф. Глиґа надзиратель хорыхъ, Филипъ Кудлѣкъ, заступникъ, Ревакъ Фец. контрольоръ, а секретарь вôдъ „Союза" Андр. Варянъ, 713 W. Fayette st., Syracuse, N. Y.

— **Въ** Аубурнъ, Н. Й. дня 12. Ян. братство св. О. Николая вôдбуло рôчный мітинґъ, на котрôмъ выбрано слѣдуючій урядъ: Поляньскій Михайло предсѣдатель, Иванъ Зазуля заступникъ, Мельникъ Стефанъ секретарь, Терешка Стефанъ заступникъ, Курила Иванъ касіеръ, Фикъ Кондратъ заступникъ, Тхорикъ Данько. опѣкунъ хорыхъ, Миколай Балана заступникъ; контрольна комісія Иванъ Синько і Костьо Баранъ. Всѣ книги и рахунки знайдено въ найлѣпшôмъ порядку. Старому урядови складаемо за се подяку, а новому желаемо многая и благая лѣта.

Стефанъ Мельникъ.

— **Повѣдомляю** всѣхъ, кому на тôмъ залежить, що на мітинґу братства св. Іоана Хр. въ Травґеръ, Па. зôстали пересмотрѣнѣ рахунки братскѣ и все знайдено въ якъ найлѣпшôмъ порядку. Въ виду сего братя одноголосно выбрали старый урядъ на ново на рôкъ 1902.

Ив. Фарнякъ, предсѣдатель.

— **Подае** ся до публичнои вѣдомости, що Бр. св. Володимира въ Mt. Carmel, Pa. буде принимати членôвъ безъ вступного въ мѣсяцю февруару и мартѣ. Кождый молодый робôтникъ зъ Mt. Carmel, Pa. повиненъ належати до того братства, бо зарядъ его честный, а члены ревнѣ, рускѣ патріоты.

Й. Хрущь, предс. Ив. Іовда, секр.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ краяновъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.

Где есть?

Йосиф Рипула з Шельпак, збараского п. в Галичинѣ. Виїхав з жінкою і 4 дітьми 3½ року тому назад до Парани, в Бразилії. Єго жінки брат глухо-німий. Хто би знав про него, зволить написати до

J. MORYKWAS,
556 R. Emmet str.
Scranton, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

— **Календарь „Союза“ на рôкъ 1902** — се така книжка котра має вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы“ продає его по 50 центôвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ папары и повномочія. Jul02

Гей Русины! чи знаєте вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаєте. Въ него знайдете единокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво має,
Повнѣ склянки доливає.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у питы!

Гаврилъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Має завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

Сало! Сало!

Нашъ неразъ питали за старе краєве сало, але мы не знали, хто его продає. Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краєве сало продає въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,

13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Є се оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Має красный готель, добру ґросерню и безпечно посылає грошѣ до старого краю

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —

ВАСИЛЯ ТУРКА

на Сторджисъ, Па.

Продає свѣжій трунки и добрѣ цигара. Має такожь галю — на весѣля и другѣ забавы.

Юліянъ Копистяньскій

(Julian Kopysciansk)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичь,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable

— Галя на митінґи и забавы, —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

CHRISTIAN SCHMIDT,

203 W. Coal Str.
Shenandoah, Pa.

САЛУНІСТАМЪ ДО ВѢДОМОСТИ!

Я утримую на складѣ найлѣпшѣ напитки, якъ темпереційну соду, джиндерейлъ, саспрела, пиво въ бутелькахъ бѣле и червоне, вайсъ біръ и портеръ.

Ану салуністы спробуйте, а переконаєте ся!

ОДИНОКИМЪ

найаручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ єсть:

ВАСИЛІЙ САРИЧЬ.

517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякѣ друкарскѣ працѣ красно и дешево, яко никто иншій въ Америцѣ. Онъ друкує на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що только для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.

Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.

Скора лѣкарска помôчь.

Можете мешкати и тысячѣ миль вôдъ лѣкаря, а все таки будете уздоровленѣ!

Кожда недуга має свои признаки, котрѣ добрымъ лѣкарямъ суть звѣснѣ. Наколи свою недугу опишете, то славно-звѣсный професоръ Колинсъ розслѣдить еи и вылѣчить васъ, якъ вже вылѣчивъ тысячѣ знемощѣлыхъ особъ, котрѣ були вôддаленѣ вôдъ него на сотки и тысячѣ миль.

Нема недуги, котру професоръ Колинсъ не вспѣвъ бы вылѣчити,

коли тôлько въ пору, лично або листово удасте ся до него о помôчь. Хто не лѣчить ся и вôдкладає, хто надѣє ся, що его недуга безъ нѣчого мине ся, той грѣшить самъ супроти себе. Не вôдкладайте зъ дня на день, лишь чимъ скорше опишѣть свою хвороту и пôшлѣть опись професорови Колинсови на нисше подану адресу.

Чи вы кашляєте?
Блюєте?
Худнете?
Маєте уплавы?
Чуєте ся зле?
Маєте невралгію?
Болить васъ въ боцѣ?
Маєте гризь?
Болить васъ все тѣло?
Болять васъ уха?
Чуєте ся змученымъ?
Тече вамъ зъ ушей?
Не маєте апетиту?
Пече васъ въ горлѣ?
Маєте бѣлѣ уплавы?
Чуєте ся пригнобленымъ?
Маєте слабый зôръ?
Короткій вашъ вôддыхъ?
Болить васъ по ѣдженю?
Маєте твердый столець?
Дôстаєте заворотъ головы?
Трясуть ся вамъ руки?
Скоро впадаєте въ гнѣвъ?
Свербить васъ скôра?
Ве вамъ сильно серце?
Чуєте гнетъ на серци?
Маєте обложеный языкъ?
Мучить васъ сонъ?
Чуєте бôль въ костяхъ?
Болить васъ спина?
Поболює васъ при уринованю?
Воркоче вамъ въ черевѣ?
За мягке ваше тѣло?
Маєте недугу матицѣ?
Чи страхаєте ся легко?
Перемерзаєте швидко?
Воняє вашъ пôтъ?
Маєте закатарене горло?
Терпите на заразливу хоробу?
Чуєте зимно въ клубахъ?
Вôдчуваєте порожнечу въ головѣ?
Чуєте горячу кровь?
За легкою выдає ся ваша голова?
Маєте горячку?
Є пѣсокъ въ вашôй уринѣ?
Чуєте ся соннымъ?
За дуже потять ся вамъ ноги?
Чуєте холодъ въ чубѣ?
Пече васъ въ хребтѣ?
Не можете рано ѣсти?
Пливе вамъ ранками слина?
Маєте слабый хребетъ?
Ходите згорбленѣ?

Жаденъ лѣкарь не можетъ по волѣ чатись вылѣченіемъ такъ много хорыхъ якъ Професоръ Колинсъ. Имѣетъ онъ тысячи благодарныхъ листовъ, отъ людей которыхъ онъ вылѣчилъ. Кôлька листовъ подаємъ тутъ на доказъ.

Славный Проф. Колинсъ, Нью Іорк.

Почтенный Господинъ!

Приймѣть мою сердечну подяку за добродѣйство, которое вы менѣ прокуковали. Вы єсте правдивый добродѣлатель бѣдныхъ роботниковъ, бо розно лѣчите бѣдныхъ и богатыхъ а иншѣ лѣкарѣ только томъ стараются кто дасть имъ гроши однакъ менѣ непомогли. Вы поднялись лѣчити и вылечили мене. Нехай каждого Господь хоронить отъ такой болѣзни, якую я имѣлъ. Вы добре знаєте якъ страшною была моя болѣзнь. Тожъ еще разъ Вамъ сердечно благодарю и поручаюсь

съ глубокимъ почтоніемъ Густавъ Геллеръ.

Joliet Ill., 8. april. 1901.

Почт. Профессоръ Колинсъ:

Незнаю якъ Васъ поблагодарити, что выбавилисте мене отъ тажкихъ терпѣній и спеоти. Знаєте якую страшную болѣзнь я терпѣлъ. Ничто не рѣшило мене на свѣтѣ. Кôлимъ Ваши лѣки одержалъ, я не надѣялся что менѣ немогутъ. Но по истеченіи седмицы убѣдился что Вы тѣй правдивый лѣкарь и добродѣй терпящихъ. За шесть седмицъ уживалъ я Вашъ лѣкъ и днесъ слава Богу я здоровъ. Спаси Богъ Вамъ.

съ почтеніемъ Іоаннъ Бенекъ.

ALEGHENY CYTY, Pa., 3. MAY 1901

Высоко почтенный Проф. Колинсъ:

Повѣрилямъ Вамъ, если Ваши лѣки будутъ менѣ помочни, написати тожъ и нишу. Уже совсѣмъ я здорова. Мѣсячну слабость имаю регулярно и всѣ боли уступили. Я буду поручати Васъ и моимъ знакомымъ, або много есть такихъ, что нисють таку болѣзнь, на якую и я терпѣла больше годовъ. Сердечно благодарю Васъ за вылѣченіе. Марія Гошекъ

Коли маєте яку небудь признаку обняту пытаними, го вы недужѣ або падаєте въ недугу. Въ такôмъ случаю пишѣть вôдповѣдь на кожде зъ высше наведеныхъ пытань, такъ або нѣ, и пôшлѣть еи на понисшу адресу. Професоръ Колинсъ розбере вашу хоробу, и якъ бы она була не довылѣченя, донесе о тôмъ, а нѣ, такъ сейчасъ прилагодить лѣки, тай пôшле вамъ експресомъ. Наколи вже одержите лѣки и будете ихъ пôсля приписôвъ заживати, то будьте певнѣ вылѣченя. Професоръ Колинсъ всегда додержить даного слова: кому разъ скаже, що вылѣчить его, то такъ и стане ся.

Хто лично не въ силѣ прійти до „Prof. Collins New York Medical Institute“, сей най пише о чôмъ треба.

ОРДИНУЄ вôдъ годины 10 до 1. и вôдъ 2. до 5. веч. Въ недѣлѣ лише вôдъ 10 до 1.

ЛѢКИ посылає ся черезъ експресъ до кождои мѣсцевости въ Спол. Державахъ и Канадѣ.

Можете писати якою небудь мовою.

Листы адресуйте:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St., New York City

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшѣ и найтаншѣ напитки всякого рода и порад... де найлучше купити шифкарту.

С. М. HATHAWAY.

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуєтакожъ грошѣ за рентъ. Має два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olypbant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылає грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продає шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продає тикеты колѣйовѣ до Ню Йорку.

Продає правдиву крайову палюнку и вино.

Має голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджує всякѣ паперы и дає раду, бо есть

Нотаръ публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий також хрестомъ Вольта, зістав відкритий кілька літ тому в Австриї, а задля своїх великих прикметъ розповсюднив ся скоро в Німеччині, Франції, Скандинаві, і других европейских краях, где нині уважають его за найсильнїйше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лічить руматизм мускулів і суставів, невралгію, болї в цїлім тїлї, нервовість, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гистерию, параліж, трясене, удар, епілепсію, танець сьв. Віта, пальпітацию, нервовий біль голови, і всї слабости нервового системи. Єго добродійний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька день.

Коштує долара, при чім гарантує ся, що принесе стілько користи, що найлїпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 разы тілько. Нїхто в родинї, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, сего найлїпшого средства против слабостям. Пришли долара, а ми пішлемо тобі оплачений оден Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилїчив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: Малам болї через много лїт; тепер есьм здорова. Діям. Електр. Хрест вилїчив мене. Каролїна М Пітерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов Панове: Вже 3 місяцї ношу Діям. Електр. Хрест. Давнїйше мав я болї в моїх плечах, так що не міг грати на скрипцї. Тепер чую зовсїм добре. З поважанєм. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 79,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $3,500.00 Заряджає нимъ:

Федько и Колодѣй.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐАН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. гарантовану, нікелем викінчене, арегулювану з письменною Ґаранциєю на 20 лїт, що до вигляду, витревалости рівну **$40 щирозолотій годинцї.** Всїм любителям тої клясы годинки даємо в протягу найблизших 60 днїв зовсїм даром слїдуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор пінки цитарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. цитаричку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 нїклове пуделко на сїрники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо С. О. D. **$4.98** і кошта експресу з правом безплатного оглядани і відіслання назад на наш кошт єли не подобають ся. Де нїт експресового офісу треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишеньковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вместо Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —

ГОТЕЛЬНИЧІЙ

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебанїи.

Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣши е?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Тапьо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрѣ ихъ обдерали и туманили, вызискували и смѣяли ся зъ нихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ

ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що є въ его ґроверни, добре и не дороге. Ще одна выгода: вôнъ пôшле вамъ грошѣ до старого краю безпечно и скоро. Идѣть до него, най чужѣ не розпускають черева нашою працею.

THE HOME BREWING CO.

Shenandoah, Pa.

Выробляє бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ.
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґаровъ

ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОЙ СПОЛКИ

въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґаровъ не найдете въ Пенсильвеніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:

CIGAR MANUFACTUR. CO.

17ѣ02 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймає вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣрковаиôй цѣнѣ.

Его офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12ѣ

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: General Office 2333.
Night Call 4854.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрбнѣ рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылає такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продає шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь Довголѣтня практика дала єму способность стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успішно всякого рода хоробы. Має такожь свою власну аптику, въ котрѣй выробляють ся дуже добрѣ и помочнѣ лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

P. V. OBIECUNAS,

11'8 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мѣсь банкъ, заложеный въ 1894 р. Продає шифкарты на всѣ корабельнѣ лінія дуже тано.

Посылає грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкає 4 „блоки“ вôдъ рускои церкви на „Саут-Сайдъ.“ — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ.

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляє книжки всякого рода, хочь бы які розтрисенѣ. Такожь робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменôвъ и т. п. За роботу сповитує

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Выймає такожь „керичи“ на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

B. J. Keogh.

Продає всякѣ напитки темпереційнѣ, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНѢ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГѢ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

PROMETTER'S

(Тромейтеръ)

Cor Rock & Sunbury S.r., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкає рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ

146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякѣ убраня мужескѣ складно и дешево.

Хто у него замовить убранє, нѣколи того не пожалує.

B. W. Woshner,

Перше-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты“ въ модномъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Геравтъ, дурный тою!“

Sep 19

Выробляє братскѣ мантлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылає даромъ

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Одинокій

ПОГРЕБНИКЪ

на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю

M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и тунь обслужить.